

A&G KRONIEK

Nieuwsbrief van de Vereniging Ambacht & Gereedschap oktober 2025 nr. 70

Najaarsbijeenkomst op 22 November 2025
Kulturhus De Breehoek, Marktstraat 59, 3925 JP Scherpenzeel

Van de voorzitter

Gisteren hebben jullie mij verkozen tot voorzitter van de vereniging. Althans zo voelt het. Ik schrijf het voorwoord voor alweer de najaars Kroniek en denk eraan dat een jaar eigenlijk om vliegt. Vooral als er in dat jaar veel onverwachte dingen gebeuren. En dan moet het voor je gevoel nog pasen worden maar de lichtjes kunnen alweer

bijna in de kerstboom. Ik vermoed dat velen onder u dit wel herkennen.

Aankomend jaar is het alweer het 35^e jaar dat de vereniging bestaat. Ook dit lustrum willen wij niet aan ons voorbij laten gaan. Welk ambacht heeft een leuk idee voor een (betaalbare) blijvende herinnering. Het bestuur houdt zich aanbevolen voor suggesties.

Over ambachten gesproken; Een van de leden stuurde mij een prachtig schrijven over het ambacht scharenslijper toen hij ook de ingevulde enquête terugstuurde. Een verhaal uit het hart. Ik weet dat er meer leden zijn die ambachten uitvoeren, of hebben gevoerd die hierover kunnen vertellen of schrijven. Het zou mooi zijn als deze ambachtslieden zich melden zodat het verhaal van de specifieke werkwijze niet verloren gaat. Ik weet zeker dat andere leden het leuk vinden om het te lezen, maar het is bijvoorbeeld ook voor jeugd interessant. We hebben

het in een voorgaande ALV ook al eens gehad over eventuele hulp van andere leden om het verhaal op te tekenen.

Ik sprak in de voorjaars Kroniek over een nieuwe voorzittershamer en een van de leden merkte terecht op dat we er nu twee hebben. Op het moment van dat schrijven had ik deze nog niet in bezit, maar nu wel. Twee hamers met een verhaal.

Wat ik echter mis is een doos waar we deze gezamenlijk in kunnen opbergen en bedacht mij dat onze vereniging bij uitstek het ambacht en gereedschap in huis heeft dit te maken. Dit kan uiteraard ook een samenspel zijn van verschillende leden waarbij eenieder zijn stukje bijdraagt, want het zou natuurlijk prachtig zijn wanneer hout, steen, metaal en ander materiaal en ambacht gecombineerd zou kunnen worden. De expertise ligt bij jullie en ik daag jullie, namens het bestuur, uit om met een ontwerp te komen!

De aankomende Algemene ledenvergadering wordt na afloop opgeluisterd door een spreker waar u iets verderop in dit blad iets over zijn achtergrond en onderwerp kunt lezen. Aansluitend is er natuurlijk weer de verkoop, verloting en veiling. De boedelcommissie heeft weer veel interessante kavels samengesteld en ook via de verkooptafel van A&G zullen leuke items verkocht worden.

Wij zien u allen graag op 22 november in Scherpenzeel.

Sandra Hoekman

Najaarsbijeenkomst 2025

Ook dit jaar zal de Najaarsbijeenkomst worden gehouden in het Kulturhus de Breehoek, Marktstraat 59, 3925 JP Scherpenzeel (Gelderland). Voor kaart en routebeschrijving wordt verwezen naar de desbetreffende pagina in de Kroniek.

Dit jaar deed zich de mogelijkheid voor om een lezing over Art Nouveau te laten verzorgen door kunsthistoricus Barry Heinrichs. Deze kunststroming van rond de vorige eeuwwisseling zette zich af tegen de vergaande industrialisering en leunde sterk op de ambachtelijke manier van werken. We hebben hiervoor het programma hiervoor enigszins aangepast door de demonstraties te laten vervallen. Oudere leden zullen zich ongetwijfeld nog herinneren dat een dergelijke lezing vroeger een vast onderdeel was van onze jaarlijkse bijeenkomst was. Wij willen u hier een beknopt voorproefje niet onthouden.

Lezing voor Vereniging Ambacht & Gereedschap

Kunst, ambacht en massaproduct in de Nieuwe Kunst/Art Nouveau

Op het einde van de 19de eeuw en het begin van de 20ste ontstond een nieuwe kunstvorm, de *Art Nouveau* of *Jugendstil*. Dit was, zoals zo vaak, een reactie op de kunstrichtingen uit eerdere tijden. Kunstenaars en architecten hadden langzamerhand genoeg van het kopiëren van bouwstijlen uit het verleden van met name Grieken en Romeinen.

De basis voor de *Nieuwe Kunst* ligt in Engeland in het midden van de 19de eeuw in de '*Arts and Crafts-beweging*' die ambachtelijke handwerk propageerde en streefde naar een totaalkunstwerk – een '*Gesamtkunstwerk*'. Tegelijkertijd kon men zich op de Wereldtentoonstelling in Londen verbazen over de eerste, dankzij de industriële revolutie, machinaal vervaardigde massaproducten.

Deze *Nieuwe Kunst* verspreidde zich snel over heel Europa en beperkte zich niet alleen tot de architectuur, maar ook meubels, servies, glaswerk, gebruiksvoorwerpen, woninginrichting enzovoorts moest op elkaar worden afgestemd. Met als stijlkenmerken: geometrische stilerings of gestileerde en vaak asymmetrische motieven uit flora en fauna, zoals in elkaar gedraaide plantenstengels, exotische dieren, bloemknoppen, in elkaar draaiende klimop, etc. En omdat het *Nieuwe Kunst* moest zijn werd het ambachtelijk met de hand vervaardigd maar ook steeds vaker met de allernieuwste technieken en materialen van de nieuwe tijd.

Over: Barry Heinrichs

Barry Heinrichs, kunsthistoricus, studeerde in 2000 af aan de Universiteit Utrecht aan de faculteit Kunstgeschiedenis op nieuwe kunstmedia als digitale kunst en computerkunst, na zich jarenlang vooral met de 16de en 17de eeuwse Hollandse schilderkunst beziggehouden te hebben. Gedreven door nieuwsgierigheid naar wat kunstenaars beweegt, naar het onbekende en het afwijkende in de kunst, heeft hij zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een allround kunsthistoricus die lezingen en cursus-

Afbeeldingen: Het Tasselhuis in Brussel van Victor Horta, glazen Magnoliavaas van Emile Gallé, Affiche Delftsche Slaolie van Jan Toorop, Toast Rack van Christopher Dresser

sen geeft, rondleidingen en reizen begeleidt die over alle onderwerpen binnen het vakgebied van de kunstgeschiedenis gaan – oud, modern en hedendaags en dan vooral de verbinding daartussen.

Barry Heinrichs – KUNSTwerk
barryheinrichskunstwerk@kpnmail.nl 06-53966133

Will Bradley, *The Serpentine Dance*, illustratie in *The Chap-Book*, 1894

Hector Guimard, *Metroplittain Parijs*, geëmailleerd gietijzer, glas, ca. 1900

George de Feure, *Kandelaar*, gepatineerd brons, ca. 1900

Hector Guimard, *Metroplittain Parijs*, geëmailleerd gietijzer, glas, ca. 1900

Charles van der Stappen, *Sfinx*, ivoor, onyx en zilver, 1897

Joseph Paxton, *Crystal Palace - The Great Exhibition, London, 1851*

William Morris & Co., behangpapier *Daisy*

Victor Horta, detail glas-in-lood en smeedwerk, Hortahuis Brussel, 1898-1901

Andere activiteiten

Ook dit jaar verkeren we in de gelukkige omstandigheid dat we een welgevulde veiling en tafelverkoop hebben. Dit is echter allerm minst vanzelfsprekend en het vele werk dat hiervoor door de boedelcommissie is verricht wordt gemakkelijk onderschat. Vooral dit jaar zijn nogal wat boedels bij de vereniging terecht gekomen die allen geïnventariseerd en opgeslagen moesten worden. Daarom is een apart woord van dank aan Jan Blaas, Jacob Cazemier, Johan van Dijk en Gerrit Snoek absoluut op zijn plaats. Dat relatief veel van het aangeboden materiaal werd geschonken is een extra bonus voor de vereniging waarvoor we de gulle gevers, zowel leden als nabestaanden, zeer dankbaar zijn.

Ook verwachten we weer dat velen gebruik zullen maken van de mogelijkheid tafels te reserveren voor de verkoop. Geef u hiervoor wel tijd op.

Dit jaar zullen we wederom een aantal mooie stukken gereedschap verloten. Door het kopen van loten geeft u de vereniging een extra steuntje in de rug.

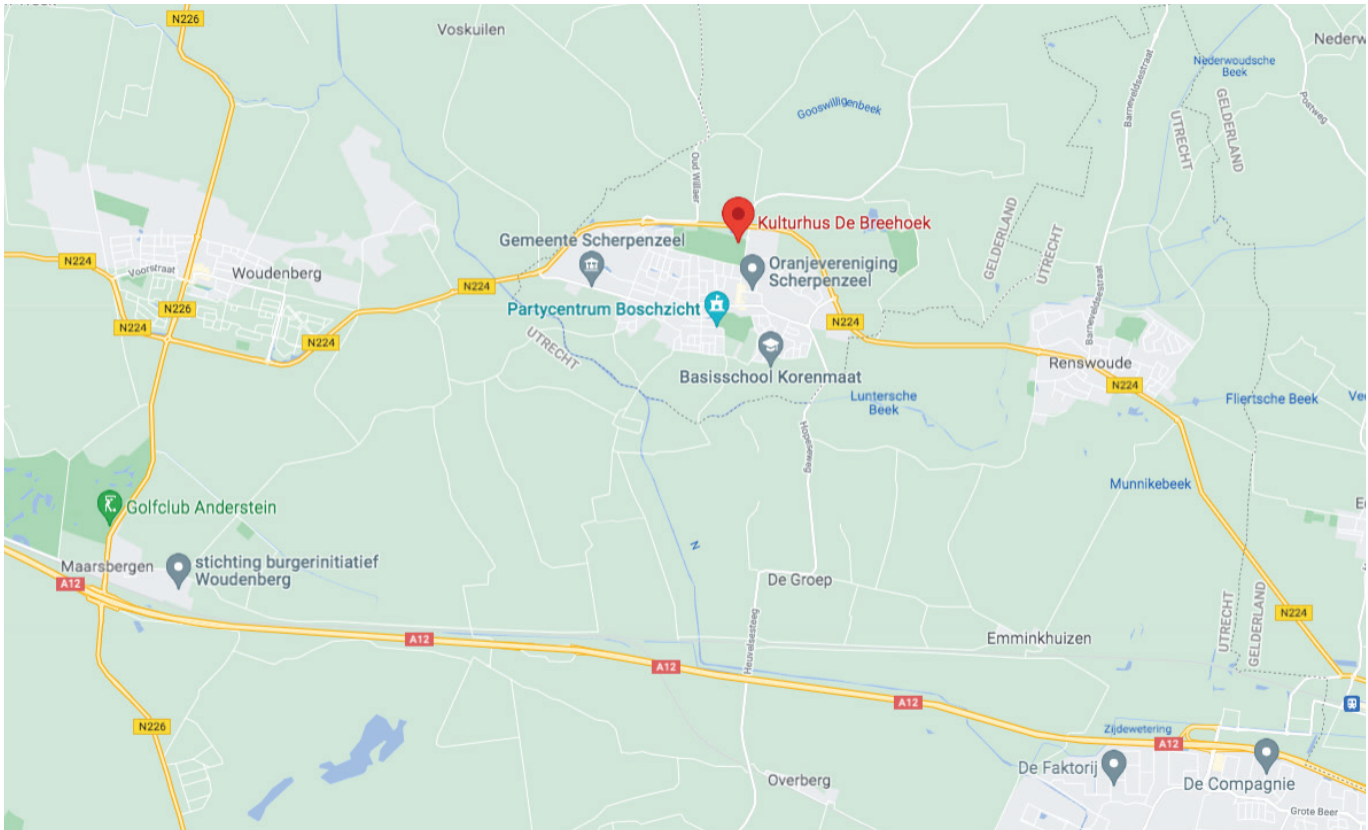
Info voor bezoekers Breehoek Scherpenzeel

Adres:

Kulturhus De Breehoek, Marktstraat 59, 3925 JP Scherpenzeel, T: 033-2772924

Auto route:

De Breehoek is te bereiken via de Provinciale weg N 224, waar u in Scherpenzeel de Marktstraat inrijdt. De Breehoek ligt net voorbij de eerste rotonde aan de rechtse kant.

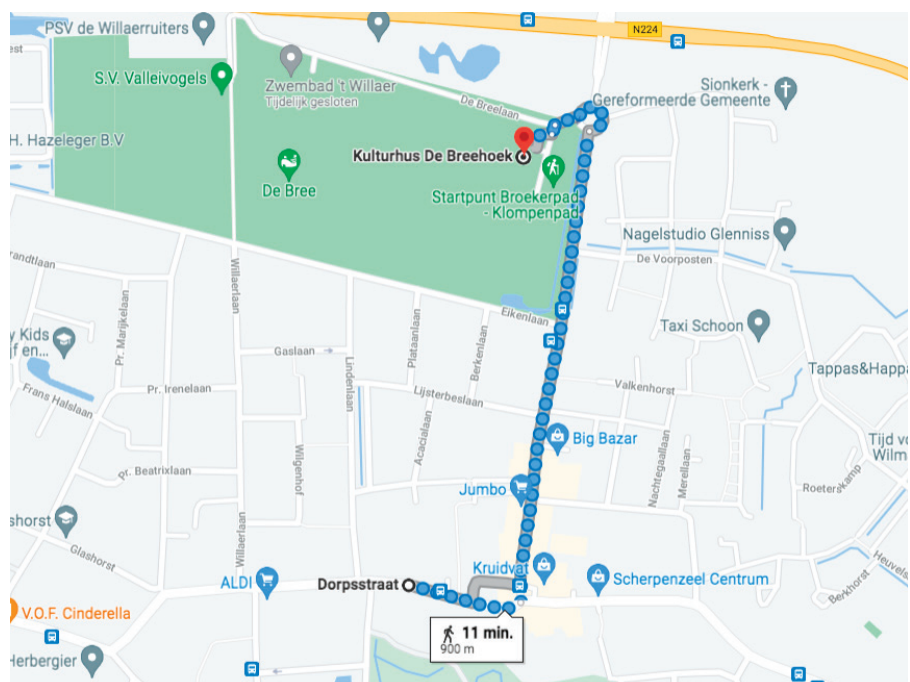
Via openbaar vervoer:

Het dichtstbijzijnde treinstation is Veenendaal-De Klomp. Neem van hier af Streekbus 80 (richting Amersfoort via Leusden) – duur busreis 12 minuten. Stap uit bij de bushalte Kerk, Scherpenzeel (A). Vanaf hier is het nog eens 11 minuten lopen naar de Breehoek (B)

Tip:

check altijd voordat u op reis gaat de actuele reisinformatie op:

<https://9292.nl>

Programma najaars- bijeenkomst 2025

08.00 uur	De Breehoek gaat open voor medewerkers en standhouders. Inrichting van verkooptafels
09.30 uur	De Breehoek gaat open voor leden en introducés. - Koffie verkrijgbaar in de zaal - A & G tafelronde met de bekende 'wat is dat' tafel, de tafels met de te veilen kavels, de tafel met prijzen voor de verloing
09.30-10.00 uur	Aanmelden en uitgifte van veilingnummers
10.00 uur	Welkom door de voorzitter Sandra Hoekman
10.05 uur	Aanvang van de Algemene Ledenvergadering
11.00 uur	Pauze
11.30 uur	Lezing door Barry Heinrichs
12.30 uur	Lunch. Tijdens de lunch wordt de zaal gesloten voor publiek.
13.30 uur	Verkooptafels gaan open voor: - A & G gereedschappenverkoop - A & G boekenverkoop - Verkoop gereedschap door de leden - A & G tafelronde inclusief verkoop van loten
14.45 uur	Trekking van loten en aansluitend veiling

Inschrijven najaarsbijeenkomst zaterdag 22 november 2025

De toegang tot de ALV is uiteraard gratis. De kosten voor het overige programma (incl. lunch en consumptiemunt) bedragen 15 euro voor leden en 20 euro voor introducés.

U kunt uzelf en maximaal één introducé als deelnemer inschrijven door het verschuldigde bedrag **vóór 16 november 2025** over te maken op

IBAN rekeningnummer : NL15 INGB 0000 3007 41

BIC code: INGBNL2A

T.n.v.: Ambacht & Gereedschap

O.v.v.: uw naam, de naam van uw introducé en "NJB 2025"

Op de dag zelf kunt u zich in principe niet meer aanmelden.

Indien u toch nog na 16 november wilt inschrijven kan dit na telefonisch of mail contact met onze penningmeester Rijk van den Bunt. (E-mail: penningmeester@ambachtengereedschap.nl)

Reserveren verkooptafels

Ieder lid kan gratis één verkooptafel reserveren.

Omdat het aantal tafels beperkt is en om iedereen een kans te geven wordt in eerste instantie uitgegaan van één verkooptafel per lid. Mocht u meer tafels willen reserveren dan kunt u dit aangeven en wordt, zodra alle aanvragen binnen zijn, bekeken wat er mogelijk is. Het streven is om iedereen de hoeveelheid tafels te kunnen geven die hij/zij wenst.

Indien u een verkooptafel wenst te reserveren gelieve u dit **vóór 16 november** via de mail aan te geven bij de secretaris (E-mail: secretaris@ambachtengereedschap.nl).

Agenda ledenvergadering

Agenda

Voor de 32^e Algemene Ledenvergadering Vergadering

1. Opening
2. Vaststellen van de notulen van de 31^e Algemene Ledenvergadering van 18 november 2024
3. Jaarverslag 2024-2025
4. Overzicht financieel beheer 2024-2025 en begroting 2025-2026
5. Verhoging van de contributie.
6. Verslag van de kascommissie over het boekjaar 2024-2025
7. Verkiezing van de kascommissie voor het boekjaar 2025-2026
8. Bestuur
9. Gedachtewisseling met leden (rondvraag)
10. Sluiting

Bij de agenda

Ad 2 Vaststelling notulen

De notulen van de vergadering van 23 november 2024 staan in deze uitgave van de A & G Kroniek (nr. 70)

Ad 3 Jaarverslag

Het jaarverslag over 2024-2025 staat in deze uitgave van de A & G Kroniek (nr.70)

Ad 4 Overzicht financieel beheer

De jaarrekening over het boekjaar 2024-2025 staat in deze uitgave van de A & G Kroniek (nr.70)

Ad 5 Contributieverhoging

Het Bestuur stelt voor de contributie met € 2,50 te verhogen naar € 25,00. Voor de toelichting wordt verwezen naar de verantwoording van de penningmeester elders in dit nummer.

Ad 6 Verslag van de Kascommissie

De kascontrole van het boekjaar 2024-2025 is uitgevoerd door Bart van den Ouden en Gert-Jan Brouwer. Het resultaat van hun bevindingen zal tijdens de vergadering worden toegelicht. Aansluitend zal aan de vergadering worden gevraagd het bestuur te dechargeren voor het gevoerde financiële beleid.

Ad 7 Verkiezing van de Kascommissie

Dit Jaar is Bart van den Ouden aan de beurt om af te treden. Ruud van Vliet die vorig jaar als reserve werd gekozen gaat hem opvolgen. Voor het boekjaar 2025-2026 zal de kascommissie derhalve bestaan uit Gert-Jan Brouwer en Ruud van Vliet.

Ad 8 Bestuur

Dit jaar is het de beurt van Rijk van den Bunt om af te treden. Hij stelt zich beschikbaar voor een volgende bestuurstermijn.

Ad 9 Gedachtewisseling met de leden

Het bestuur biedt u graag de mogelijkheid zich uit te spreken over uiteenlopende zaken aangaande onze vereniging. Schroom niet om te komen met opmerkingen, suggesties, wensen om de vereniging beter te laten aansluiten op de wensen van de leden.

Ad 10 Sluiting

Notulen 31^e Algemene Ledenvergadering

Datum; 23 november 2024
Plaats: Kulturhus De Breehoek, Markstraat 59 Scherpenzeel
Aanwezigen: 112 leden, aanwezigenlijst is bekend bij het bestuur

Opening

De voorzitter opent de vergadering om 10.00 en heet alle aanwezigen van harte welkom op deze 31^e Ledenvergadering.

Vaststellen notulen van de 30^e Algemene Ledenvergadering van 18 november 2023

Gepubliceerd in Kroniek #67. Geen vragen of opmerkingen: vastgesteld

Jaarverslag 2023/2024

Gepubliceerd in Kroniek #68. Geen vragen of opmerkingen: vastgesteld

Enquête

De uitslag van de enquête is verstuurd aan de leden. De analyse (inclusief conclusie en aanbevelingen) van de uitslag is gepubliceerd in De Kroniek #68

De secretaris licht in het kort het ontstaan en het doel nogmaals uit.

Alle enquêtes zijn anoniem verwerkt door de secretaris. De analyse is door Kunstmatige Intelligentie (AI)¹ gemaakt. De aanbevelingen passen vrijwel naadloos in de doelen zoals genoemd in de statuten zoals deze in 2004 voor het laatst zijn aangepast. Onderstaand een dia uit de presentatie van de vergadering, de aanbeveling staat onder het doel aangevuld met het punt Boedelcommissie :

Doel:

1. Opwekken en verdiepen belangstelling historie en technieken diverse ambachten;
Levende ambachten / Kennisuitwisseling
2. Bevorderen contacten tussen leden en uitwisselen ervaringen kennis in binnen- en buitenland;
Communicatie / Regiobijeenkomsten / Kennisuitwisseling
3. Adviseren collecties;
Boedelcommissie
4. Contacten binnen en buitenland;
Kennisuitwisseling
5. Ondernemen van alles van belang
Verjonging

Als de aanbevelingen teruggebracht worden naar drie hoofdlijnen dan zijn deze:

- Verjonging
- Activiteiten & bijeenkomsten:
Levende ambachten, workshops, cursussen, verbeteren regiobijeenkomsten
- Communicatie:
Betere website, meer digitale middelen, effectievere promotie, stimuleren kennisuitwisseling

Verjonging: Iedereen heeft wellicht zijn eigen kijk op wat verjonging zou inhouden. De secretaris laat kort een overzicht zien met verschillende generaties. Iedere generatie heeft haar eigen kenmerken, gevormd door de sociale, economische en technologische omstandigheden van hun tijd. (Let wel: het is een algemeen geschets - te leeftijd, uitzonderingen zijn er in alle generaties).

- Stille Generatie: ongeveer 80 en ouder
- Babyboomers: tussen 60 en 80
- Generatie X: tussen 40 en 60

¹ Definitie van artificiële intelligentie (of kunstmatige intelligentie) : de mogelijkheid van een machine, lees in dit geval computer, om mensachtige vaardigheden te vertonen - zoals redeneren, leren, plannen en creativiteit.)

- Generatie Y (Millennials): tussen 30 en 40
- Generatie Z: tussen 10 en 30
- Generatie Alpha: jonger dan 10

Onze vereniging bestaat nu, blijkt uit de enquête, voornamelijk uit Babyboomers aangevuld met de generatie daarboven en beneden. Om de continuïteit van de vereniging beter te garanderen, was de wens vanuit de enquête: verjonging. Door te kijken naar interesses en andere kenmerken die bij de generaties horen, kunnen we een redelijke inschatting maken voor wie het lidmaatschap van onze vereniging interessant zou kunnen zijn. Op die manier kun je beter gericht 'zoeken' naar nieuwe leden.

Voor alle leden moet de vereniging een toegevoegde waarde hebben, voor de een is dat grof gezegd verzamelen van gereedschap en voor de ander is dat het gebruik van gereedschap of het uitvoeren van een ambacht. De vereniging moet idealiter voorzien in de behoeften van de leden, dat kan dus voor de een een veiling of verkoop zijn, maar voor de ander het volgen van een workshop. Wellicht ook een andere mix van landelijke en regionale activiteiten. En ook hier spelen invloeden van de verschillende generaties een rol in de behoeften. De wijze van communicatie is afhankelijk van de doelgroep, lees (toekomstige) leden. Vanwege onder andere digitalisering, kosten voor drukwerk inclusief verzending en steeds minder beschikbare vrijwilligers, is het ook zaak dat gekeken wordt naar een andere manier van communiceren. Bijvoorbeeld door meer te versturen per mail, het eventueel laten vervallen van de voorjaars Kroniek, maar ook het opzetten van een nieuwe website (en met welke inhoud).

Het zou mooi zijn om naar wat hierboven beschreven staat met een gemixte groep leden van gedachten te wisselen door er wat dieper op in te gaan in een soort brainstorm/ vrije denk sessie. De uitkomsten gebruiken we als input voor het nieuwe beleidsplan. De vorm van deze sessie zullen bijeenkomsten zijn, die, afhankelijk van wie zich hiervoor aanmeldt, ook regionaal opgepakt kunnen worden.

Gezien de uitkomst van de enquête denken wij dat de vereniging zich voldoende bewust is dat een moderniseringsslag noodzakelijk is om beter toekomstbestendig te kunnen zijn.

Wij hopen dat u mee wilt denken en praten. Aanmelden kan via de secretaris: secretaris@ambachtengereedschap.nl

Het bestuur bekijkt waar de statuten en het huishoudelijk reglement aangepast dienen te worden. Bijvoorbeeld wettelijk zijn er vanaf 2004 wat aanpassingen geweest die nog verwerkt moeten worden:

- Digitale Communicatie: Er is meer ruimte gekomen voor digitale communicatie binnen verenigingen. Dit betreft vooral het gebruik van e-mail voor het versturen van uitnodigingen en notulen.
- Lidmaatschap en Stemrecht: De regels rondom lidmaatschap en stemrecht zijn flexibeler geworden. Verenigingen kunnen nu zelf bepalen hoe ze hun leden en hun stemrecht organiseren, mits dit in de statuten is vastgelegd.
- Rechtspersoonlijkheid: De voorwaarden waaronder een vereniging rechtspersoonlijkheid kan verkrijgen zijn verduidelijkt, wat invloed heeft op aansprakelijkheid en bestuurdersverantwoordelijkheid.
- Bestuursstructuur: Er zijn regels toegevoegd omtrent de bestuursstructuur en -taken, inclusief bepalingen over de benoeming en het ontslag van bestuurders.
- Verplichtingen rondom de jaarrekening: De verplichting tot het opstellen van een jaarrekening geldt nu ook voor kleinere verenigingen, afhankelijk van hun grootte en omzet.

Samen met een notaris moderniseert het bestuur de statuten.

De twee andere reglementen die thans in gebruik zijn, te weten de boedelcommissie en het huishoudelijk reglement, worden daarna ook bekeken en eventueel aangepast. Dit kan zonder notaris.

Alle documenten leggen wij ter goedkeuring voor in de Algemene leden vergadering op 22 november 2025.

Overzicht financieel beheer 2023/2024 en begroting 2024/2025

De cijfers zijn gepubliceerd in de Kroniek #68.

Activa	31/08/23	31/08/24		Begroting	Werkelijk
Liquide middelen	41.550	45.076	Opbrengsten	10.740	13.887
Bezittingen	3.845	2.889	Kosten	15.389	11.317
Totaal	45.395	47.965		- 4.649	2.570

Ondanks het feit dat de begroting een negatief saldo liet zien, is het resultaat toch positief. De portokosten en drukkosten vielen mee. Ook meer veilingopbrengst en een aantal donaties zijn debet aan het positieve eindresultaat. Daarnaast kwam er nog doosje met 133,50 kasgeld tevoorschijn. Dit verklaart dat het positieve bedrag dat vermeld staat in de Kroniek afwijkt.

	Werkelijk 23/24	Begroting 24/25
Opbrengsten	13.887	11.340
Kosten	11.317	14.639
	2.570	- 3.299

De begroting is gebaseerd op de resultaten van 2023/2024 waarbij geen rekening is gehouden met meer opbrengsten die niet direct beïnvloedbaar zijn zoals veiling-, en verkoopopbrengsten en donaties.

Verslag van de kascommissie over het boekjaar 2023/2024

De kascommissie bestond uit Gerrit Snoek en Bart van den Ouden. Gerrit verklaart namens de commissie in de vergadering dat de financiën duidelijk zijn en niet afwijken van wat er zojuist is gepresenteerd. De financiën zijn goed bevonden en de vergadering verleent het bestuur decharge over het gevoerde beleid van het afgelopen financiële boekjaar.

Verkiezing van de kascommissie voor het boekjaar 2024/2025

Voor het boekjaar 2024 – 2025 bestaat de kascommissie uit Bart van den Ouden en Gert-Jan Brouwer. De financiën van het boekjaar 2025 – 2026 worden gecontroleerd door Gert-Jan Brouwer en Ruud van Vliet.

Bestuur

Voorzitter Hein Coolen heeft bij de vorige Algemene Ledenvergadering aangegeven dat hij maximaal één jaar interim-voorzitter wilde zijn. Het afgelopen jaar is gebruikt om te bekijken wie zijn opvolger zou kunnen worden. Het bestuur draagt de huidige secretaris Sandra Hoekman aan als nieuwe voorzitter. De vergadering bekrachtigt deze keuze door zonder uitzondering alle handen op te steken op de vraag wie voor deze benoeming is.

Het bestuur stelt tevens voor dat de functie van secretaris vervuld gaat worden door Ria van den Bunt. Zij vervult thans al enige taken omdat ze de ledenadministratie al doet. In het feit dat Ria de levenspartner is van penningmeester Rijk van den Bunt ziet het bestuur geen probleem. Ook deze keuze krijgt de instemming van de vergadering.

Het Bestuur bestaat vanaf 23 november 2024 uit:

Sandra Hoekman, Voorzitter

Ria van den Bunt, Secretaris

Rijk van den Bunt, Penningmeester

Hein Coolen, Redactie en buitenlandse contacten

Jan Blaas, Boedelcommissie

Hein en Marie-Jose krijgen beiden een presentje. Hein uiteraard voor zijn voorzitterschap en Marie-Jose omdat zij als stille kracht achter Hein, zijn functioneren in het bestuur een stukje makkelijker maakt.

Veiling en verloting

In september kreeg de vereniging een mooie donatie van een van de leden in de vorm van een grote collectie hamers. Deze hamers komen tijdens de Najaarsbijeenkomst in 2025 in de veiling. Op nadrukkelijke wens van de schenker krijgt ieder lid de gelegenheid om aan het eind van de dag één hamer uit te zoeken.

Gedachtenwisseling met leden (rondvraag)

Vragen/opmerkingen van leden uit de zaal:

- Opmerking: over de vergoedingen die vrijwilligers krijgen voor kosten die zij maken voor de vereniging. Het bestuur wijst op de regelingen die in het Huishoudelijk reglement staan, maar zegt toe dat zij daarnaar kijken als de reglementen opnieuw bekeken worden.
- Vraag: er is voldoende geld in kas. Kunnen we niet een gedeelte hiervan besteden om te investeren in een nieuwe, professionele, website. Het bestuur is zeker bereid om hier geld in te investeren. Bottleneck is vaak de content (inhoud van de website). Er zijn ook vrijwilligers nodig die deze website onderhouden. (lees ook agendapunt 4).
- Vraag: wat is de datum van de voorjaarsbijeenkomst. Deze datum is helaas nu nog niet bekend. Het bestuur zegt toe dat zij streeft deze voor het einde van het jaar te kunnen communiceren.
- Vraag: Wellicht een van onze jongste leden van dit moment (35) woont in het noorden en zou graag zien dat er eens gekeken wordt naar de mogelijkheden om een meester/gezel constructie, in dit geval op houtgebied, op te tuigen.
Een lid dat de medeorganisator is van de regiovergadering Noord zegt dat zij altijd een combinatie hebben van doen en verzamelen (zie ook Kroniek #68) en hij ziet eerdergenoemd lid graag als gast op de volgende bijeenkomst.
Het bestuur reageert dat er meer roep is om workshopachtige activiteiten te ontwikkelen en gaat graag met meneer in gesprek over zijn ideeën daarover. (zie ook agendapunt 4)
 - Een smid wijst ons op een evenement op het gebied van smeden, Hamerslag in Rochel. Wellicht is het mogelijk om op bijvoorbeeld een scheepswerf een evenement met, door en voor onze eigen leden te organiseren waar men ook zelf iets zou kunnen proberen.
 - Een ander lid wijst ons op Makersspace.
- Vraag: In het verleden zijn er ledenlijsten verspreid met vermelding van het interesse gebied en/of ambacht per persoon. Kan dit weer ingevoerd worden? Het bestuur gaat kijken of dit aangepast kan worden.
- Wie organiseert de Regiobijeenkomsten? Het format van de bijeenkomsten is vrij in te vullen, de datums graag in overleg met de secretaris, zodat er geen directe overlapping is. Het bestuur bekijkt of er verder eventuele spelregels of andere zaken ingevoerd moeten worden. (zie ook agendapunt 4). Het bestuur ontvangt graag een uitnodiging voor de regiobijeenkomsten.
- Vraag: wie is onze nieuwe voorzitter en waarom ambieert zij het voorzitterschap. In de bijlage treft u een introductie van Sandra Hoekman.
- Wellicht kunnen de contactpersonen van de regiovergaderingen in de Kroniek vermeld worden.
- In het tegelmuseum in Otterlo is tot 23 februari 2025 de tentoonstelling "Hier wordt gewerkt. Beroepen op tegels" te zien. Het museum is met de museumjaarkaart gratis te bezoeken.

Sluiting

Nu oud-voorzitter Hein Coolen bedankt de leden voor hun aanwezigheid en inbreng tijdens deze Algemene Leden Vergadering. Tevens bedankt hij voor het vertrouwen dat de leden in hem hebben gehad als voorzitter gedurende de afgelopen 13 jaren.

Even voorstellen

Tijdens de rondvraag van de Algemene Leden Vergadering stelde iemand mij de vraag:

“Wie is onze nieuwe voorzitter en wat beweegt haar om dit te gaan doen?”.

Mijn naam is Sandra Hoekman. Ik ben 54 jaar oud en getrouwd met Rein van der Vegt. Samen ontwikkelen we op een voormalig munitiecomplex in Nieuw-Balinge een bouwhistorisch materialen depot in opdracht van de provincie Drenthe. Het oorspronkelijke hoofddoel van deze niet commerciële stichting, die hiervoor opgericht is in 2019, was het verzamelen van Drents materiaal om te gebruiken voor Drentse monumenten of beeldbepalende gebouwen.

De pandemie heeft vele zwarte bladzijden veroorzaakt, maar heeft ook gezorgd voor een aantal positieve ontwikkelingen. Een van deze ontwikkelingen is het anders denken over hergebruik. Waar we voor de pandemie nog klakkeloos oud bouw materiaal in de container lieten verdwijnen, denken we nu twee keer na of ze dat materiaal kunnen hergebruiken.

Voor ons depot betekent dit dat we een andere doelen meer prioriteit kunnen gaan geven. Een van de andere doelen van de stichting is onderwijs op restauratiegebied. Wij hebben ervoor gekozen om ons te richten op het voortgezet onderwijs en dan niet alleen het VMBO, maar zeker ook Havo/VWO. Onze overtuiging is dat wanneer jongeren niet weten wat bijvoorbeeld een hamer is, ze niet gaan kiezen voor een bouwtechnische opleiding. Wij gaan door middel van workshops jongeren laten beleven hoe het voelt om met stenen een muurtje te metselen, hoe het glas in het lood komt, hoe een schaaf werkt, welke dakbedekkingen er zijn, hoe verf en kleuren tot stand komen etc etc.

Om (ambachts)onderwijs te maken heb je uiteraard de medewerking van scholen nodig, maar ook die van ambachtslieden die weten hoe het werkt. Het eerste hebben we ondervangen door een haalbaarheids-onderzoek onder alle Drentse scholen uit te voeren. De conclusie daarvan is dat de scholen enthousiast zijn over de plannen. Voor het tweede zoeken we kennis in het veld. Naast dat we reeds contacten hebben met bijvoorbeeld aannemers, kwamen we ook in contact met de vereniging Ambacht & Gereedschap. We (Rein en ik) hadden al snel door dat er enorm veel kennis is bij de leden van deze vereniging en besloten lid te worden.

Omdat we kennis komen halen, willen we ook graag wat terugdoen. Ik heb veel ervaring op bestuurlijk vlak en hoefde ook niet lang na te denken toen er een vacature van secretaris bleek te zijn. Gedurende het jaar dat ik dit heb uitgevoerd hebben we als bestuur veel gesproken over de toekomst en de krapte in het bestuur. Gezamenlijk hebben we, door de functies her te verdelen en een vertrouwde kracht toe te voegen, een nieuwe modus gevonden om weer met een verfriste blik naar de toekomst van de vereniging te kijken. U heeft een en ander kunnen lezen in de Kroniek.

Ik heb erg veel zin om, samen met het bestuur en de leden, de communicatie en andere door u benoemde wensen vorm te gaan geven. Mede met als doel om ook jongere generaties te enthousiasmeren om lid te worden en om uiteindelijk de kennis over het ambacht en het gereedschap te behouden voor de toekomst!

Met vriendelijke groeten,

*Sandra Hoekman
Voorzitter Ambacht & Gereedschap*

Jaarverslag 2024-2025

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 2024 heeft Hein Coolen het voorzitterschap dat hij ad interim vervulde overgedragen aan Sandra Hoekman. Ik werd aangesteld als nieuwe secretaris.

Mede n.a.v. deze vergadering en de daarvoor gehouden enquête, is een “denktank” in het leven geroepen. Begin dit jaar zijn de leden hiervan, samen met het Bestuur, bij elkaar gekomen om prioriteiten te stellen. Onderwerpen die hierbij besproken zijn o.a. de website en promotie.

Website:

Er is behoefte aan meer informatie, bijvoorbeeld wanneer/waar is er een regiobijeenkomst/ voorjaars- of najaarsbijeenkomst oid. Informatie moet makkelijker te vinden zijn. Inmiddels is de website aangepast qua toegankelijkheid. Leuk detail is dat sinds de aanpassing van de website zich al 9 nieuwe leden op deze manier hebben aangemeld.

Ook staat op de website inmiddels een overzicht wie voor welke regio verantwoordelijk is en wanneer er een regiobijeenkomst gepland staat.

Mocht iemand zelf een bijeenkomst willen organiseren om bijvoorbeeld zijn/haar collectie te laten zien dan kan A&G dit faciliteren via de website (neem hiervoor contact op met Rijk van den Bunt). De organisatie ligt echter niet bij A&G.

Er wordt nog gekeken naar de mogelijkheid om op de website een apart gedeelte te maken voor leden en voor niet-leden. Dit project loopt nog.

Promotie:

We zullen meer aan promotie moeten doen. Er moet een nieuwe folder komen die beschikbaar kan worden gesteld aan bijvoorbeeld leden die op markten staan. Denk hierbij aan folders of een bordje met hierop een QR-code zodat geïnteresseerden door de code te scannen direct op de website van A&G terecht komen. Dit project loopt nog. Geconstateerd werd dat het belangrijk is dat onze Vereniging aanwezig is op beurzen e.d. om A&G te promoten (naamsbekendheid) en uiteraard om nieuwe leden te werven.

In mei hebben we een stand kunnen regelen op de beurs Monument tegen een flink gereduceerd tarief (met dank aan Hein Coolen). De beurs was als altijd gezellig, we zijn veel leden tegengekomen die aangenaam verrast waren door onze aanwezigheid op de beurs, en we hebben 7 nieuwe leden in mogen schrijven. Ook hebben we een stand kunnen huren op Houtfort (bij fort Vechten) op zaterdag 18 en zondag 19 oktober

aanstaande.

De voorjaarsbijeenkomst was bijzonder geslaagd (met dank aan Jacob Cazemier en Hans van Meijel voor de organisatie) met een recordaantal aanmeldingen van 93 leden. Complimenten. Het ochtendprogramma bij Molenmakerij Vaags & Groot Wesseldijk in Aalten was erg goed verzorgd door de Molenmakerij. Iedereen werd hartelijk ontvangen en voorzien van koffie en koek. Als bonus deelden de heren van de Molenmakerij een eigen biertje uit en zijn ze ook nog lid geworden van onze vereniging.

Het middagprogramma (incl. kleine verkooptafel) en lunch waren tevens een succes. Al met al een leuke dag om op terug te kijken.

Bestuur

Bestuursleden worden volgens de statuten voor maximaal 3 jaar gekozen. Zie art 8, lid 11: “Bestuurders worden benoemd voor een periode van maximaal drie jaar. De aftredende kan, met inachtneming van de vorige leden, al dan niet aansluitend, herkiesbaar worden gesteld. Bij vacatures die tussentijds ontstaan heeft het bestuur de bevoegdheid zichzelf aan te vullen tot de eerstvolgende algemene ledenvergadering.” Rooster van aftreden (aan het eind van het jaar).

Naam Functie Datum aftreden

Rijk van den Bunt	Penningmeester	Eind 2025
Jan Blaas	Bestuurslid	Eind 2026
Sandra Hoekman	Voorzitter	Eind 2027
Ria van den Bunt	Secretaris	Eind 2027
Hein Coolen	Bestuurslid	Eind 2027

Ledenbestand:

Op 1 september 2025 bedroeg het ledental van onze Vereniging 385 leden.

boekjaar 2024-2025

Ledenaantal op 31-8-2024	390
Opgezegd per 1-1-2025	20
Niet betaald	4
Overleden	5
Nieuwe leden	24
Ledenaantal op 31-8-2025	385

Kort samengevat een druk maar leuk jaar met oog voor de toekomst.

Ria van den Bunt, Secretaris

In memoriam Piet Hageman

Op 6 juli 2025 is Piet Hageman uit Haarlem overleden. Piet werd in 2005 lid van A&G en is al die jaren een trouw en betrokken lid gebleven. Toen in 2007 het Tijdschrift van A&G werd opgevolgd door de Nieuwsbrief en de jaarlijkse Gildebrief, nam Piet de taak van redacteur van de Nieuwsbrief op zich. In 2011 droeg hij dit werk over, waarna hij tot 2017 als bestuurslid actief bleef. De vereniging is hem zeer dankbaar voor zijn inzet en toewijding. Piet was oud-

marineman en had een brede belangstelling voor techniek. Daarnaast was hij een sportief man: hij hield van sportduiken en zeilen, reisde graag en kon daar met veel enthousiasme en humor over vertellen. Het is bijzonder dat hij tot op hoge leeftijd zijn avontuurlijke levensstijl wist voort te zetten. Wij zullen zijn aanwezigheid en verhalen bij onze bijeenkomsten moeten missen. Wij wensen zijn vrouw Betty en de familie veel sterkte bij het verwerken van dit verlies.

Jan Blaas

In memoriam Jo Jacobs

Op 21 juni van dit jaar overleed op 86 jarige leeftijd ons oud-bestuurslid Jo Jacobs.

Jo heeft zijn hele leven iets met gereedschap gehad. Na een carrière bij de landmeetkundige dienst begon Jo in 1969 een groothandel in gereedschappen en machines, de

Technische Handelsonderneming Jacobs, waarin ook zijn echtgenote Germaine een aanzienlijke inbreng had. Gedurende deze jaren ontwikkelde Jo eveneens zijn passie voor oud gereedschap en begon met het opbouwen van een verzameling. Na de verkoop van de zaak in 2001 gingen Jo en Germaine vaak op pad om de collectie verder aan te vullen. Dit bracht hen ook naar Engeland en voor het gereedschap uit dit land ontwikkelde Jo een speciale affiniteit. Toen in 2008 de ruimte beneden zijn woonhuis vrijkwam kon Jo eindelijk zijn droom realiseren en werd het Museum 't Oude Ambacht geboren. De inrichting ervan met vitrines voor elk ambacht, was het werk van

Germaine en Jo kon een en ander vol trots laten zien aan de leden van A & G op een van onze Voorjaarsexkursies. Van 2014 tot 2020 was Jo bestuurslid waarbij menige memorabele vergadering plaatsvond in Huize Jacobs, meestal onder het genot van de bekende Bossche Bol. Maar ook na zijn aftreden bleef Jo actief in de Vereniging met name bij de organisatie van de A & G inbreng bij evenementen zoals de Monumentenbeurs. Met Jo verliezen we een zeer betrokken lid van onze vereniging. Hij had een uitgebreide kennis en de omvang van zijn bibliotheek deed menigeen verbazen. Jo liep hier echter niet mee te koop, in wezen was hij een bescheiden mens. Dit nam niet weg dat hij volop van het leven genoot, met een altijd positieve, optimistische inslag en een legendarisch gevoel voor humor. Wij zullen hem zeer missen. Onze gedachten gaan uit naar Germaine en de kinderen, die wij vanaf hier veel sterkte toewensen.

Hein Coolen

Verkooptafels & veiling

Op dit moment telt de veiling 60 kavels. Dat is een grote veiling. Een enkel interessant stuk kunnen we nog wel toevoegen. Mocht u iets willen aanbieden, neem dan tijdig contact op met de boedelcommissie. Niet op de foto's in de lijst, maar volgens jarenlange traditie zullen bananendozen met divers gereedschap worden geveild.

De wijze van veilen

Veilingmeester Hein Coolen zal de kavels onder de hamer brengen. Er wordt verkocht per opbod, en in de volgorde van de gegeven nummering bij de foto's. Tussendoor zullen bananendozen met daarin diverse gereedschappen worden geveild. Er is voor de komende veiling meer ruimte gereserveerd voor de uitstalling, zodat iedereen in alle rust de objecten goed kan bekijken.

Registratie voor de veiling

Als u aan de veiling wilt deelnemen dan moet u zich van te voren wel laten registreren. Dit kan tegelijk met de aanmelding morgens. U krijgt dat direct uw unieke biednummer mee. Na afloop van de veiling kunnen de kavels meegenomen worden tegen constante betaling ofwel met pinbetaling.

Verkooptafels voor leden

Leden die hun gereedschap of/en boeken in een kraam willen verkopen zijn weer van harte welkom. Het is belangrijk om ruim van te voren contact op te nemen voor het reserveren van tafelruimte. De tafels

zijn gratis beschikbaar. Voor het reserveren van een tafel mail naar: secretaris@ambachtengereedschap.nl. De tafels dienen voor 9:30 uur ingericht en afgedekt te zijn. Voor het afdekken dient u zelf een laken o.i.d. mee te nemen. Verkopen mag vanaf 13:30 uur (na de lunch).

A&G verkooptafel

Deze tafel is gereserveerd voor gereedschap en boeken die via de boedelcommissie zijn ingebracht. Alles heeft een vaste prijs en er is geen uitverkoop aan het einde van de dag. Jacob Cazemier is verantwoordelijk voor de boekenverkoop.

Verloting

Voorafgaand aan de veiling vindt de traditionele verloting plaats. Op de overzichtsfoto ziet u zeer gevarieerde objecten die ons werden aangeboden. De loten worden bij de aanmelding en in de zaal aangeboden voor €1,- per stuk.

Contact

Mocht u vragen hebben over de gang van zaken of goede ideeën over de veiling en verkoop, neem dan gerust contact op met een van de commissieleden. De boedelcommissie bestaat uit de volgende leden: Johan van Dijk (06-50744738)
Jacob Cazemier (0578-574147)
Gerrit Snoek (0344-6635582)
en Jan Blaas (voorzitter) (0317-616363)

De veiling 2025

De jaarlijkse veiling op onze najaarsbijeenkomst blijft altijd weer een spannend gebeuren. Van tevoren heb je je oog laten vallen op enkele kavels, in de hoop dat niemand anders interesse heeft. Of er blijkt voor een bepaald object geen belangstelling te zijn – een buitenkansje om het alsnog te bemachtigen. Die spanning is er ook voor de aanbieders van gereedschap. Vaak moeten we de verwachting wel wat temperen. Bij aangeboden stukken uit een boedel komt het vaak voor dat de prijs die de verzamelaar ooit heeft betaald niet meer haalbaar is. Zoals bij antiek in het algemeen zijn ook hier de belangstelling en daarmee de prijzen al jaren dalende. Uitzondering vormen de

objecten waar verzamelaars specifiek naar op zoek zijn, al zien we ook daar een verschuiving. Nieuwe leden hebben vaak een andere kijk op verzamelen dan de oudere generatie. Het lijkt erop dat de verzamelaar verandert. Iets waar het bestuur alert op moet zijn en mogelijk het programma op kan aanpassen.

Ook voor de leden van de boedelcommissie, die er weer veel werk hebben verzet, is de veiling spannend. Het aanbod hangt volledig af van wat er in de loop van het jaar binnenkomt. Toch streven we er naar om een zo gevarieerd en kwalitatief mogelijk geheel samen te stellen. Die variatie van objecten is dit jaar

zeker weer gelukt. Er zullen geen hele grote prijzen afgehamerd worden zoals in het verleden voor gedateerde schaven uit de Gildetijd werden behaald, maar niettemin worden er veel leuke betaalbare kavels aangeboden. De foto's en beschrijvingen geven een goed beeld van wat er onder de hamer komt. Met 60 kavels is het een grote veiling, die de veilingmeester prima kan afhameren, maar alle voorbereiding en afhandeling moet wel te doen zijn en leuk blijven voor de leden van de boedelcommissie. Anders gezegd, veel meer moet het niet worden. Er ligt in onze opslag ook veel materiaal wat niet in aanmerking komt voor de veiling en dat zal weer op de A&G verkooptafel voor kleine prijsjes worden aangeboden.

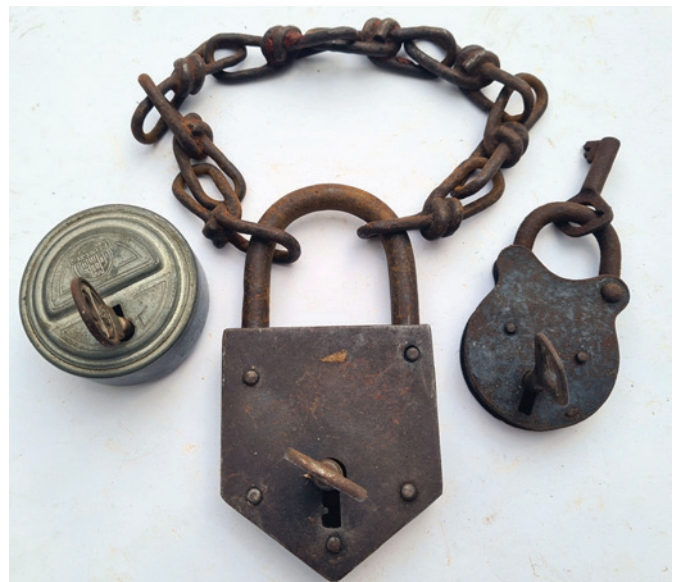
kavel nr. 2: gesp achterkant

Uitgelichte kavels.

Voor enkele kavels is het aardig om met een foto van een detail en wat meer informatie de aandacht te trekken. Zo start de veiling niet met gereedschap, maar met een gesp. Een typisch Amerikaans versiersel en best een stoer ding. Het is geen goedkoop souvenirje want je voelt gelijk de zware kwaliteit. Op de achterkant, de adelaar, "The Great American Buckle, copyright 1981, model 851.

Opvallend vaak zien we bij verzamelingen van onze leden naast gereedschap ook hang en sluitwerk. Vaak zijn dat oude sleutels en sloten, maar ook deurknoppen, hengen, kloppers etc. De kavels 25, 26 en 37 zijn vast interessant voor de liefhebber.

Een bijzonder stuk is zeker kavel 38. Het is uit geheel brons gegoten gerfschaaf. Het is kennelijk bedoeld als een soort sieraad, mogelijk gemaakt bij een speciale gelegenheid of door iemand met een passie voor

Drie hangsloten. Deel van kavel 37.

Spanjoletten. Deel van Kavel 25.

zijn hobby. Hij weegt 1725 g. Om zo'n schaaf in brons te laten gieten kan nooit goedkoop zijn geweest. Het kan prima dienst doen als presse papier. Als je het in je handen hebt gehad wordt je hebberig. Kavel 45 zijn 13 bronzen spatels. Deze verschillende vormen dienen om ornamenten en beelden te boetseren. Wat het voordeel is van brons is mij niet bekend maar ze zijn om te zien al prachtig.

Spatels. Deel van kavel 45.

Sportieve bergbeklimmers zijn mij niet bekend onder de leden van A&G maar de liefhebbers van oud gereedschap zullen moeten erkennen dat kavel 55 prachtig gereedschap toont. Pickel en ijsbijl. Opschrift op ijzer van de pickel; Himalaya pickel, Kluno Rainer en andere kant staat R. Ralling, Hammerwerk Fulpmes, Made in Austria 1950.

Ijsbijl van kavel 55.

Pickel van kavel 55.

Kavel 56 is de bekende Amerikaanse kloofbijl (Chopper 1 splitting axe) met een prachtige gebogen steel van 80 cm. De twee veren werken nog prima. Op youtube kun je genoeg filmpjes vinden met deze bijl in actie.

Thor hamer

De zware Thor hamer van kavel 58 met aan beide kanten een koperen baan weegt maar liefst 6 kg. Thor, de Noorse god van donder en bliksem, die zijn vijanden met een hamer imponeerde, zou blij zijn geweest met dit exemplaar. Koper is een relatief zacht metaal en ik vraag me af waar deze voor werd gebruikt. De koper zal het weten.

Uiteinde evenaar

Vroeger werd in de handel veel gebruik gemaakt van een evenaar waarmee, mits de gewichten goed waren geijkt, nauwkeurig gewogen kon worden. Grote evenaren stonden opgesteld in de waag. Dit is een handzaam exemplaar met een totale armbreedte van een meter.

Veilingstukken najaar 2025

I Verloting

1. verloting
2. Gesp voor een riem. Amerikaans. Achterzijde 'made in USA' door 'the Great American Buclé'. Copyright 1981, model 851
3. Duimstokken 4x. van boven naar beneden; Metior no.29, Rabone 1375, Rabone 2547, Rabone 1380.
4. Engelse ploeg. Gemaakt in Glasgow door James Moir. 1836 – 1874. Passende peg bij gerommeld. Mooi messing raampje voor diepteschroef.
5. Scharen. De grootste van de 5 meet 33 cm.
6. Kunz 7, met Stanley beitel.
7. Suikertang, kandijtang
8. Passers van Moore & Wright, Sheffield
9. Verstekblok met ijzeren spindel
10. Stoeltjesboor, Duits, in prachtige staat
11. Vlaskam, gedateerd 1921
12. Beitels 3x, beitelbreedte 10 cm. Zonder merk, 7cm met smidsmerk, 6,3cm Ferdin Rubens
13. Kalkoenen voor hoefijzers.
14. Stanley 71
15. Verzameling oliespuitjes.
16. Doos schaven
17. Doos divers
18. Doos divers
19. Dierenklemmen
20. Plintenboor
21. Moersleutels
22. Soldeerbranders
23. Reflex hamers
24. Juweliers hamers
25. Verzameling spanjoletten
26. Verzameling deurknoppen
27. Looplamp
28. Wetstenen
29. Twee kuiperschaven
30. klompenboren, avegaren
31. Doos hamers
32. Kuikenboren
33. Booromslagen
34. Nooitgedagt 5 met geribde zool
35. Machinewaterpas, Schultes Level Inc. Detroit USA, lengte zool 38 cm, hoogte 7,7 cm.
36. Amerikaanse schroevendraaiers
37. Slot en grendel
38. Bronzen gerfschaaf. Heeft een sieraad functie als 'presse papier'. 1725 g.
39. Schrijfhaak Moore & Wright Sheffield, square
40. Brandweerbijl, Chillington Arpax
41. Dissels, Spear & Jackson, Sheffield en J.A. Rubens
42. Ploegschaaf met cartouche en 18^e eeuwse versiering. Bossingschaaf met fraaie ramsoor schroeven.
43. Equerre, instrument voor nauwkeurige hoekmetingen in het veld met kist.
44. Militaria, pikhouweel
45. Bronzen spatels voor beeldhouwer.
46. Meubelmakers ploegen met schroefdraad stokken en een set ploegbeitels
47. Schuifmaten, MEBA, Scania en een digitale TCM
48. Stanley schraapschaaf 80, Stanley spookschaven 151, 55, 65 en een dubbel spookschaafje
49. Stanley/Bailey 28 'woodbottom' met SW schaafbeitel, US pat. 7-9-12, 18 inch
50. Moderne Bauformen, Dr. Paul Klopfer. Monatshefte für Architektur, 5 delen, 1910, 1911, 1912, 1914, 1915 samen met Alexander Koch Handbuch 3 delen, Schlafzimmer, Herrenzimmer en Bürgerliches Heim.
51. Gietlepel voor lood, diameter 14 cm, lengte steel 81 cm
52. Schietlodens
53. Bijl, lengte steel 79 cm.
54. Snoeibijl, lengte steel 91 cm.
55. Bergklimmer gereedschap, pickel, ijsbijl, beide in leren draagetuis. Gemaakt in Oostenrijk.
56. Amerikaanse kloofbijl, Chopper 1, lengte steel 80cm.
57. Bananendoos vol verschillende houten hamers.
58. Twee hamers met aan beide kanten een koperen baan van het merk THOR uit Engeland. De rechter weegt 6 kg (nr. 5) en heeft een steel van 90 cm. De linker weegt 2,5 kg met een korte steel.
59. Evenaar met een balansbreedte van 1 meter.
60. Dommekracht, kelderwind. Een zwaargewicht van 60 kg. Het blok meet 85 cm hoog, 25 cm breed, 10 cm diep met iepenhout.

2

3

4

5

6

7

8

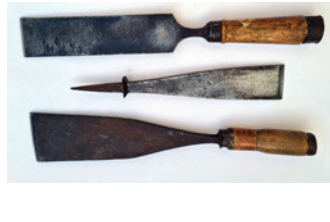
9

10

11

12

13

14

15

19

20

21

22

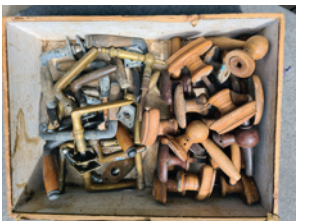
23

24

25

26

27

28

29

30

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

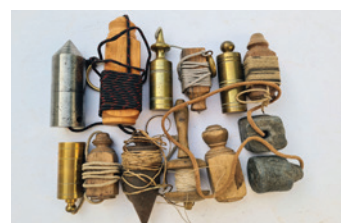
50a

50b

51

52

53

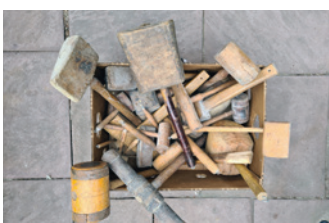
54

55

56

57

58

59

60

Verslag Voorjaarsexcursie 24 mei 2025

John Boele

Dit jaar was de voorjaarsexcursie een combinatie van twee industriecomplexen. Als eerste bezochten we de molenmakerij Vaags & Groot Wesseldijk. De groep werd direct met koffie en koek verwelkomd door de eigenaren. Zo was er direct al een gezellige sfeer voor de fabriekshal. Als eerste kregen we een toelichting bij de fabricage van de roeden voor de wieken. Er werd traditioneel met klinknagels gewerkt maar ook elektrisch geklonken. Best wel spectaculair om te zien! Er werden veel vragen gesteld en de rondleiders

wisten die zeer deskundig te beantwoorden.

De volgende fabriekshal gaf ons de mogelijkheid om te zien hoe de grote wieken uit houten onderdelen werden samengesteld. Vooral de grootte en de bijzondere vormen vielen op. We hoorden ook dat de firma allerlei restauratiewerk uitvoert en zelfs totale renovaties uitvoert. Als bijzonderheid kregen we allemaal nog een flesje molenbier aangeboden, wat bijzonder gewaardeerd werd.

Na nog wat napraten vertrok de groep richting DRU industriepark in Ulfst. Natuurlijk hadden we allemaal wel eens gehoord van de firma DRU, maar dat daar een groot industrieel complex bij hoorde was voor velen een verrassing. Eerst genoten we van een uitstekende broodjes-lunch in de Foyer, waarna we in groepen een rondleiding kregen door de oude fabrieksgebouwen, waarvan er enkele nu als theater dienst doen. De verhalen over hoe het vroeger toeging in de fabriek en hoe de ijzerindustrie hier ontstaan is waren erg interessant. Rond half vier was iedereen weer in de foyer en kon nog even kijken of er iets van zijn gading op de “verkoopstafel” te vinden was. Daarna was er nog gelegenheid om nog van een drankje te genieten. Een zeer geslaagde excursiedag!

Regio bijeenkomst in Waalwijk 22 maart

John Boele

De regiobijeenkomst in Zuid begint een kleine traditie te worden. Er hadden zich 8 deelnemers aangemeld die een aantal bijzondere gereedschappen hadden meegebracht. Voorafgaand van de bespreking van de meegebrachte gereedschappen hebben we het Brabantse worstenbroodje verorberd.

De meegebrachte voorwerpen liepen sterk uiteen. Marie-José Coolen legde twee bijzondere voorwerpen op tafel. De “spatels” zouden uitstekend passen op de “wat is dat” tafel van een najaarsbijeenkomst.

De handvatten zijn van palmhout met messing (sluit)ringen. Er werd gedacht aan bastsnijders. Maar ook is het denkbaar dat het schrapers zijn die in een rookoven werden gebruikt om overtollig verbrand vet en roet weg te steken.

Op hiernaast staande foto's zien we twee brandweerbijltjes. Het rechter bijltje heeft een uitlopend

lemmet, met een pikhouweel. De kop van een brandweerbeitel behoort goed bevestigd te zijn aan het handvat bijvoorbeeld met een doorlopend heft of riemen. Er zijn ook modellen geweest met een uitvouwbare zaag voorzien van een korte zaag die in het handvat kon worden opgenomen. Het linker bijltje heeft wel een doorlopend heft met aan het einde een vrij grote uitstulping. Met lederen handschoenen aan lag het heft stevig in de hand.

Op pagina 26 een groter exemplaar van een typische brandweerbijl met een heft van 120 cm met een stevige kop om te hakken en een punt. Brandweerbijlen zijn gemaakt om te slopen en te breken en niet geschikt om een werkstuk te maken.

We zien hier ook extra aandacht voor de bevestiging van het heft voor een solide verbinding te houden bij het openbreken van gesloten deuren.

Hein Coolen bracht heel speciaal gereedschap voor

de schavenmaker mee. Gereedschap om te steken, snijden en schuren. Met de gebogen gereedschappen is het mogelijk om met meer precisie de vormen maatvast uit te voeren. Bijzonder speciaal gereedschap dat meeste deelnemers nog nooit gezien hadden.

De diversiteit in uitvoering laat zien dat de gereedschappen maatwerk zijn. In de vakliteratuur is veel te vinden over schaven in alle uitvoeringen maar nauwelijks iets te lezen over het vak van de schavenmaker en zijn gereedschapskist. De houtvijlen met parallel geslepen tanden noemen de Engelsen een 'float'. De vijlen hebben soms aan twee aangrenzende kanten geslepen tanden om ze in een hoek te kunnen gebruiken.

De gereedschappen werden ook gebruikt voor het maken van geweerkolven. Salaman beschrijft in zijn werk 'Dictionary of Woodworking Tools' (pag. 217) de 'Gunstocker's Float'.

Eimert Brouwers bracht een paar bijzondere klimijzers mee voor het beklimmen van telefoonpalen. In het Nederlandse landschap zijn deze palen nagenoeg

verdwenen. In kleine afgelegen dorpjes met een drassige ondergrond die minder geschikt is om kabels te leggen komen je ze nog tegen. In veel andere landen zien we de masten nog volop staan.

Voor reparatie en bevestiging van het kabelwerk had je geen andere optie dan de paal in te klimmen. Daarvoor werden bovenstaande klimijzers onder de werkschoenen gebonden. De klimijzers spanden zich om de mast door het scharnier dat zich naar mate het gewicht toenam beter vast klemde. Bijkomend voordeel was dat het gebruik van de klimijzers dat paalklimmen niet populair was bij jonge lieden. Door het gebruik van de klimijzers zaten de palen vol splinters. Martien van de Wal had belangstelling voor enkele kuipersgereedschappen. Zo kwam de Duigenhouwer op tafel. Een Duigenhouwer lijkt op een froe (kloofijzer). De steel meet ongeveer 50 cm en het enigszins gebogen blad eindigt met een snede met twee punten.

De bijeenkomst is afgesloten met een demonstratie van enkele vloerdrijvers. Hans van Meijel bracht naast een vloerdrijver balken en vloerdelen mee voor een

kleine demonstratie met de beschikbare vloerdrijvers. De vloerdrijvers werden gebruikt om door droging gekrompen vloerdelen in elkaar te schuiven en opnieuw vast te zetten. Vooral bij graanzolders was een dichte vloer van belang. De klassieke vloerdrijver met een hefboom werd het meest toegepast.

Hierbij wordt de vloerdrijver met een stalen pin in de bovenkant van de balk geslagen, bijvoorbeeld van het merk Löwe. Met een hendel of hefboom worden de vloerdelen in elkaar geschoven. Een variant hierop is de vloerdrijver met haken die aan weerszijden van de balk worden ingeslagen. Daarnaast werden er schroeftypes gebruikt met een door een slinger aangedreven wormwiel om de planken aan te drukken. Een vertande klep zorgt ervoor dat de vloerdrijver klemvast op de balk gezet wordt. Hieronder een afbeelding van het model Woden, een vloerdrijver met wormwiel. Voor de kritische lezer; we weten dat er een lat tussen het laatste vloerdeel moet worden gelegd om beschadiging te voorkomen!

Tijdens de bijeenkomst werd duidelijk dat er nog veel meer typen vloerdrijvers bestaan. groeide het idee om artikel te gaan uitwerken over vloerdrijvers. Het was weer een aangename en leerzame bijeenkomst. Op zaterdag 11 oktober 2025 komen we weer bij elkaar in Zuid. De bijeenkomst zal dit keer plaats vinden bij Henk en Annelies van de Laar, Van de Elsenstraat 29 te Son en Breugel. Er volgt nog een uitnodiging.

Enige opmerkingen naar aanleiding van enkele gereedschappen getoond op de Regiobijeenkomst in Delft van 15-2-2025 (A & G Kroniek nr. 69)

Allereerst de lange schaaf (pag. 13 onderaan) waarbij het vermoeden wordt uitgesproken dat deze schaaf Nederlands is en uit de 17^e eeuw zou zijn. Ik denk echter dat beide vermoedens onjuist zijn. De getoonde schaaf heeft niets gemeen met de gangbare Nederlandse modellen uit de Gildetijd zoals die te zien zijn op de lange schaven uit bijvoorbeeld de Skokloster collectie en beschreven in de Gildebrief van 2016. Andere voorbeelden vinden we in diverse museumcollecties zoals het NOM in Arnhem, het Zaans Molenmuseum en Museum Buitenlust in Waalwijk. Deze schaven zijn allen gemaakt volgens een vast standaardpatroon met een beperkt aantal vaste versieringspatronen waar deze schaaf absoluut niet in past. Het ligt meer voor de hand de oorsprong ervan te zoeken in Zuid-Duitsland of Oostenrijk waar dit soort modellen voorzien van een dergelijk versieringspatroon vaker voor komen. De schaaf lijkt mij bovendien aanzienlijk jonger dan de 17^e eeuw, maar ik zou deze zelf graag wat nauwkeuriger willen bekijken om tot een definitiever oordeel te kunnen komen. Ook de gebruikte housoort, die vanaf een foto moeilijk te identificeren is zou een aanwijzing kunnen zijn.

De smalle schaaf op de volgende bladzijde (14) is mijns inziens aanzienlijk ouder dan de 19^e eeuw en kan dus niet van Carel Gijsbert de Beus zijn, die in de 19^e eeuw een winkel had in de Utrechtsestraat in Amsterdam en waarvan het twijfelachtig is of hij zelf wel schaven maakte. Bovendien zou het wel heel vreemd zijn als in het merkteken zijn tweede initiaal werd gebruikt. De korte zijversiering wijst eerder in de richting van eind 17^e, begin 18^e eeuw. Ook hier zou ik de schaaf graag eens willen bekijken om tot een meer nauwkeurige datering te kunnen komen.

Ten aanzien van de zaag boven aan pagina 14 zou ik op willen merken dat het blad duidelijk 17^e of 18^e eeuwse kenmerken vertoont maar dat de greep niet overeenkomt met de sierlijke uit palmhout vervaardigde grepen uit deze periode die vrijwel allemaal door professionele schaven- of borenmakers (jawel) werden gemaakt.

Hein Coolen

Inhoud van deze A & G Kroniek

Van de voorzitter	2
Najaarsbijeenkomst 2025	3
Routebeschrijving	6
Programma Najaarsbijeenkomst 2024	7
Agenda ledenvergadering	8
Notulen 31e Algemene Ledenvergadering	9
Even voorstellen	13
Jaarverslag 2024-2025	14
Overleden leden	15
Verkooptafels en veiling	16
De Veiling	16
Veilingstukken	19
Verslag Voorjaarsexcursie	22
Regio bijeenkomst Waalwijk maart	24
Opmerkingen naar aanleiding van enkele gereedschappen getoond op de Regiobijeenkomst in Delft	27

De A&G Kroniek verschijnt
tweemaal per jaar.
Redactie: John Boele

Redactieadres:
John Boele
Westerdreef 52
2152 CS Nieuw-Vennep
Tel: 06 5317 9547
Email: john.boele@gmail.com

Niets in deze uitgave mag, op
welke wijze dan ook, worden ge-
kopieerd en/of vermenigvuldigd
zonder schriftelijke toestemming
van het bestuur van de vereni-
ging Ambacht & Gereedschap.

Ledenadministratie: Ria van den Bunt,
administratie@ambachtengereedschap.nl
Boedelcommissie: Johan van Dijk, Jacob Cazemier, Gerrit Snoek
en Jan Blaas (voorzitter)
Publiciteitscommissie: Hein Coolen en John Boele
Bankrekening: IBAN: NL15 INGB 0000 3007 41
BIC: INGBNL2A
t.n.v. Ambacht en Gereedschap

Bestuur Vereniging Ambacht & Gereedschap

Voorzitter: Sandra Hoekman
voorzitter@ambachtengereedschap.nl
tel 06 5050 5232

Leden: Jan Blaas
boedelcommissie@ambachtengereedschap.nl
Tel. (0317) 61 63 63

Secretaris: Ria van den Bunt
secretaris@ambachtengereedschap.nl
Tel. (0343) 785 621

Hein Coolen
Tel. (0318) 61 43 73

Penningmeester: Rijk van den Bunt
penningmeester@ambachtengereedschap.nl
Tel. (0343) 785 621

www.ambachtengereedschap.nl